

factisk. Jeg skal, for at anføre et Exempel, blot omtale, at en Godseier her i Landet for et Aars Tid, eller maaskee noget længere siden, ved Dom blev frakjendt den Bevilling, han havde faaet til Inddragelse eller Sammenlægning af Bondejord, paa Grund af, at han havde misbrugt den, havde overskredet dens Bestemmelser; men nu siger man i Almindelighed i den Egn, at den nuværende Indenrigsminister har givet ham en ny (Tscherning: Det er ikke muligt). Jeg troer heller ikke at, det kan være muligt, men jeg fremsætter det blot som et Exempel paa, at det ogsaa kunde være godt for Regjeringens egen Skyld, at en saadan offentlig Bekjendtgørelse om udstedte Bevillinger finder Sted. Man gaaer endnu videre i sin Beretning paa dette Gods, man gaaer saa vidt, at man har hørt Folk der sige: „Ja, der kunne I see, hvad I udrette derved, at der bliver anlagt Sag mod en Godseier; i den Bevilling, som blev casseret, var det paalagt ham at opføre 2 Huse og besætte dem med Beboere for Nedlæggelsen, men i den nye Bevilling er han sluppen med blot at opføre 1 Hus, saa at I endog have stoffet ham en Fordeel, ved at bevirke Forkastelsen af den tidligere Bevilling.“ Jeg troer nu ikke, at dette er sandt, men jeg anfører det som sagt kun som et Exempel, for at vise, at det er i Regjeringens fulde Interesse, at Offentligheden bliver tilstrækkeligt bekendt med disse Forhold. Derhos skal jeg gjøre opmærksom paa, at det for de Paagjældende selv, som nu ere Fæstere, er meget vigtigt at vide, om deres Steder ere mellem dem, som blive nedlagte eller sammenlagte, naar deres Fæste hører op. Paa de Godser, hvor man i Almindelighed saavidt muligt lader Fæstere's Børn efter ham, naar de ere istand til at fæste, faae Gaarden, og hvor det altsaa af de nuværende Fæstere betragtes som rimeligt, som Noget, der er berettiget, at et af deres Børn i sin Tid vil faae Gaarden i Fæste, naar deres Fæstetid er ude, der bringer dette dem til at gjøre langt andre Beføstninger, end de vilde gjøre, naar de vidste, at der i Godseierens Chatol laa en Bevilling, hvorefter han, naar Fæsteren døde, maa inddrage hans Grund under sin Hovedgaard eller sammenlægge den med

andre Gaarde; men, naar Fæsteren derimod kan vente, at et af hans Børn kan faae Gaarden, saa bygger han den op, gjør Bygningerne i god Stand og anvender Betydeligt paa Jorderne, gjør Forbedringer af det Slags, som ikke forrente sig strax, men først efter længere Tid, fordi han venter, at de ville komme et af hans Børn tilgode. Men det kan i mange sige Tilfælde være, at der ligger en Bevilling hos Godseieren, som denne er klog nok til ikke at fortælle Noget, at han har, men som gjør, at han er berettiget til at inddrage en saadan Gaard strax, naar vedkommende Fæster dør. Jeg troer, at, naar Staten igjennem Regjeringsmagten finder det rigtigt at betage Bondestanden Brugsretten over en Deel af Bondejorden til Fordeel for Cieren, saa maa det paa den anden Side ogsaa være dens Pligt at sørge for, at den Vedkommende ikke, ved at være ubekjendt dermed, kommer til at udgve Penge til sin Skade, og til Cierens Fordeel, som derved faaer Fordeel i dobbelt Henseende. Ligeledes troer jeg, at det maa interessere det Offentlige at faae disse Forhold oplyste, fordi det alene vil være istand til at kontrollere, hvorvidt Bevillingerne holdes indenfor de tilbørlige Grændser. Det er nemlig i Almindelighed, som Vilkaar for en saadan Inddragelse, fastsat, at der skal opføres 1 à 2 Huse. Dette Spørgsmaal har tidligere leilighedsviis været for her i Thinget under en anden Sag, og paa en Forespørgsel fra den daværende og nuværende Rigsdagsmænd for Maribo Amts Ade Valgkreds (Monrad) til den daværende Indenrigsminister, om der førtes tilstrækkelig Control med, at disse Huse ogsaa bleve opførte, forsynede med Beboere og vedligeholdte, svarede den daværende Indenrigsminister, at, saavidt ham bekendt, var der ikke en saadan Control, som han dristede sig til at kalde tilbørlig og tilstrækkelig. En saadan Control troer jeg Regjeringen allerstikkest vil faae, naar den vil offentliggjøre de Vilkaar, der ere knyttede til enhver Bevillings Meddelelse, thi saa ligger det i den hele Befolkningens Interesse, at disse Vilkaar ogsaa blive opfyldte, og saa kan man være temmelig sikker paa, at de Paagjældende, der komme til at lide under, at Vilkaarene ikke opfyldes,